

BYTOM

Człowiek zasłużony dla Śląska - Wojciech Korfanty

20 Lutego 2020

Był posłem do Reichstagu, Sejmu odrodzonej Rzeczypospolitej, Sejmu Śląskiego, a także Polskim Komisarzem Plebiscytowym i dyktatorem III powstania śląskiego w 1921 roku. Wojciech Korfanty jest jedną z najbardziej znanych postaci na Górnym Śląsku, która miała ogromny wpływ na przyłączenie części Śląska do Polski.

Początek działalności politycznej

Wojciech Korfanty urodził się w 1873 roku w niewielkiej osadzie Sadowa /obecnie Siemianowice Śląskie/ w rodzinie górniczej. Ukończył czteroklasową szkołę ludową, gimnazjum w Katowicach, gdzie założył kółko samokształceniowe, którego celem było szerzenie polskiej kultury i literatury. Działalność Korfantego zwróciła uwagę władz, które relegowały go z gimnazjum na kilka miesięcy przed maturą. Mimo to zdał ją eksternistycznie, po czym rozpoczął studia na politechnice w Charlottenburgu, gdzie zaczął współdziałać z polskim ośrodkiem studenckim.

W 1896 roku przeniósł się na Wydział Prawny i Ekonomiczny Uniwersytetu Wrocławskiego. Tam związał się z tajnym Związkiem Młodzieży Polskiej „Zet”. Korfanty organizował wycieczki do polskich miast, kolportował tajne pisma oraz zaczął się udzielać publicznie, atakując m.in.: podczas zjazdu polskich towarzystw w Bytomiu antypolskie stanowisko posłów centrowych.

W 1901 roku Wojciech Korfanty przeniósł się do Berlina, gdzie ukończył studia na Uniwersytecie Berlińskim oraz został członkiem Ligi Narodowej, rozpoczynając współpracę z Romanem Dmowskim. W tym samym roku został także

współredaktorem pisma „Górnoślązak”. W 1902 roku za publikację artykułów „Do Niemców” oraz „Do moich braci Górnoślązaków” został skazany na cztery miesiące więzienia i osadzony we Wronkach. Korfanty mimo procesu i skazania zyskał popularność, która przełożyła się na zdobycie w 1903 roku mandatu do Reichstagu i pruskiego Landtagu. Wstępując do Koła Polskiego aktywnie rozpoczął działalność na rzecz poprawy życia Polaków, przywrócenia języka polskiego w szkołach, sądach i urzędach, równouprawnienia Polaków w życiu politycznym oraz zaprzestanie dyskryminacji Polaków.

Szczególnie Korfanty zasłynął z wystąpienia w Reichstagu 25 października 1918 roku, kiedy zażądał powrotu etnicznych ziem polskich, w tym Górnego Śląska do odradzającej się Polski.

Na czele Polskiego Komisariatu Plebiscytowego i III powstania śląskiego

Odzyskanie przez Polskę niepodległości 11 listopada 1918 roku było dopiero początkiem walki o kształt jej granic. Włączył się w nią aktywnie Wojciech Korfanty, który w latach 1918-1919 był członkiem Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu, a 20 lutego 1920 roku decyzją Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego został mianowany Polskim Komisarzem Plebiscytowym.

Po niekorzystnym dla Polski wyniku plebiscytu na Śląsku stanął – jako dyktator – na czele III powstania śląskiego w maju 1921 roku. Warto podkreślić, że decyzja o jego rozpoczęciu zapadła w murach hotelu „Lomnitz” w Bytomiu, a Korfanty podjął ją 30 kwietnia podczas spotkania z dowódcami wojskowymi. Efektem III powstania śląskiego była 20 października 1921 roku decyzja Rady Ambasadorów wielkich mocarstw, która zatwierdziła podział Górnego Śląska.

Działalność polityczna w odrodzonej Polsce

Zjednoczenie w 1922 roku części Górnego Śląska było bez wątpienia sukcesem

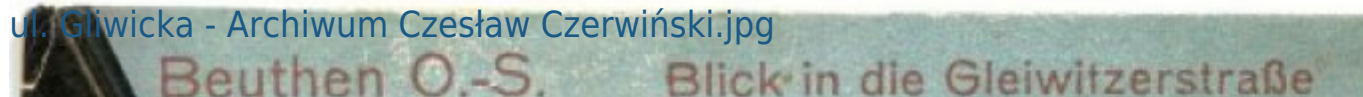
politycznym Wojciecha Korfanteo, który dwukrotnie był kandydatem na stanowisko premiera rządu, jednak wobec sprzeciwu Józefa Piłsudskiego, musiał ustąpić. W kolejnych latach Korfanty nadal działał aktywnie politycznie. Był posłem na Sejm RP, Sejmu Śląskiego, a także piastował ważne funkcje państwowe – był wicepremierem w rządzie Wincentego Witosa oraz członkiem Komisji Parlamentarnej i Komisji Spraw Zagranicznych.

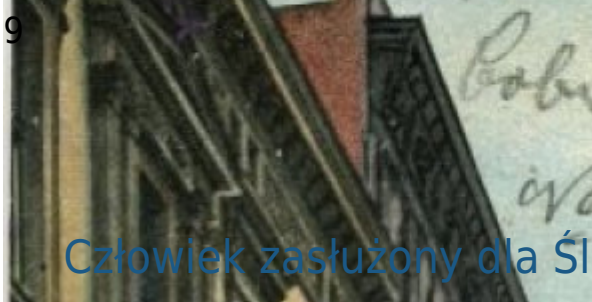
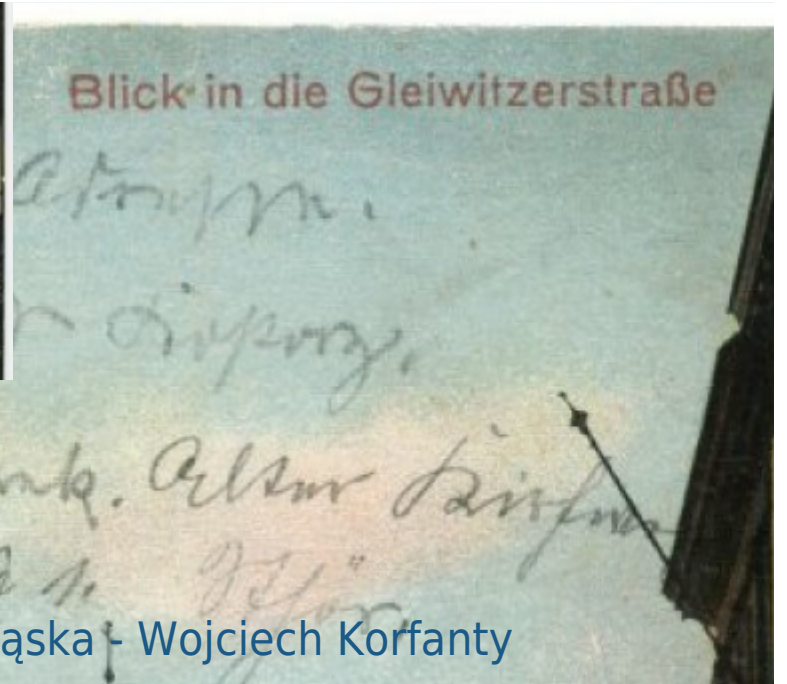
Sytuacja Wojciecha Korfanteo diametralnie zmieniła się w 1926 roku. Jako przeciwnik Piłsudskiego potępił przewrót majowy, za co był atakowany przez nowy rząd sanacyjny, czego dowodem było jego aresztowanie w 1930 roku i osadzenie w twierdzy brzeskiej. Po zwolnieniu powrócił na Górny Śląsk, jednak wobec dalszych ataków sanacji i jako przeciwnik polityczny wojewody śląskiego Michała Grażyńskiego, zmuszony został do emigracji. Wyjechał do Czechosłowacji, a następnie do Francji. Na emigracji Korfanty współtworzył Front Morges /porozumienie działaczy centrowych/ razem z gen. Władysławem Sikorskim, Ignacym Paderewskim i Wincentym Witosem.

W kwietniu 1939 roku po wypowiedzeniu przez Niemcy paktu o nieagresji z Polską, Wojciech Korfanty zdecydował się powrócić potajemnie do kraju. Został jednak ponownie aresztowany i osadzony w więzieniu na warszawskim Mokotowie, z którego zwolniono go z powodu ciężkiej choroby w lipcu 1939 roku. Mimo prób ratowania życia, Wojciech Korfanty zmarł w Warszawie 17 sierpnia. Pochowany został w Katowicach, a jego pogrzeb przekształcił się w manifestację ludności Górnego Śląska, która w ten sposób wyraziła poparcie dla prowadzonej przez Korfanteo polityki niepodległościowej i walki o przyłączenie Śląska do Polski.

Polski Komisariat Plebiscytowy - fot. Tomasz Sanecki. Zdjęcia archiwalne i pocztówki pochodzą ze zbiorów Czesława Czerwińskiego

[ul. Gliwicka - Archiwum Czesław Czerwiński.jpg](#)

Człowiek zasłużony dla Śląska - Wojciech Korfanty

